

at få en velfungerende nationalpark, og hvor der lægges vægt på befolkningens muligheder for fortsat at bo og drive erhverv i områderne.

I overensstemmelse hermed indeholder den foreslåede bestemmelse en beskrivelse af de formål, som søges fremmet ved oprettelse af nationalparker. Formålet omfatter også marine områder.

Lovens formål, som de er beskrevet i lovforslagets § 1, er ikke prioriterede, men de skal ses i sammenhæng med de kriterier, der fremgår af lovforslagets § 2, at de naturmæssige og landskabelige værdier og udviklingsmuligheder, har afgørende betydning for, om et område kan udpeges som nationalpark.

Det er forudsat, at oprettelse af en nationalpark skal medvirke til afgørende at styrke og udvikle naturværdierne, herunder at sikre og skabe større sammenhængende naturområder og landskaber af national og international betydning. Det er hensigten, at naturen skal have bedre plads til at udvikle sig inden for større sammenhængende områder. Det vil kunne skabe større sammenhæng, kontinuitet og dynamik i naturen. Udviklingen af nationalparken vil ske over en længere periode.

At et naturområde har lang kontinuitet betyder, at der har været uforstyrret natur altid eller meget længe. Naturområder med lang kontinuitet rummer flere plante- og dyrearter, herunder flere sjældne arter end naturområder, som blot kortvarigt har været omlagt til f. eks. landbrugsmæssig drift eller er blevet gødsket. Der kan også være tale om kontinuitet i naturpleje, f. eks. ved fortsat afgræsning af et overdrev, hvor denne drift har fundet sted i en lang årrække.

Fri dynamik er en betegnelse for, at de økologiske processer i et naturområde udvikler sig uregulerede af mennesker. Der kræves naturområder af en hvis størrelse, for at det giver mening at tale om fri dynamik. Vigtige dele af begrebet fri dynamik er de påvirkninger, som vind og vand medfører. Dyre- og plantelivet i områder med fri dynamik må forløbe med naturlige vandringer, fri konkurrence og naturlig succession, hvor forskellige arter og samfund afløser hinanden.

Oprettelsen af nationalparker skal også medvirke til, at områdernes landskabelige, geologiske og kulturhistoriske værdier og mangfoldigheden i kulturlandskabet bevares og synliggøres.

Undervisning og naturvejledning skal spille en central rolle, ligesom nationalparkerne kan være med til at understøtte og styrke forskning i områdernes værdier.

Nationalparkerne skal endvidere øge befolkningens mulighed for at bruge og opleve naturen og landskabet i respekt for områdernes beskyttelsesinteresser. Et

vigtigt middel hertil er formidling, herunder om de kulturhistoriske værdier og deres sammenhæng med natur og om kulturarvens store betydning for befolkningen.

Formidlingen har også til formål at fremme befolkningens forståelse for at tage vare på natur- og kulturværdier og den biologiske mangfoldighed.

Forslaget indeholder ikke ændring i naturbeskyttelseslovens regler om offentlighedens adgang til naturen. Men oprettelsen af nationalparker skal medvirke til at sikre tilbud til friluftslivet og give befolkningen naturoplevelser, der vil have særlige kvaliteter som eksempelvis at opleve store naturområder, natur af særlig betydning, mere ureguleret natur og fri dynamik.

Nationalparker kan være med til at understøtte en udvikling til gavn for lokalsamfundet, herunder erhvervslivet, hvor der især kan forventes en forøget turisme. Som det fremgår af den foreslåede bestemmelse, skal dette ske med respekt for de forskellige beskyttelsesinteresser, dvs. de beskyttelsesinteresser og værdier, der er nævnt i bestemmelsen, og som er indeholdt i bla. naturbeskyttelsesloven.

Det er endelig forudsat, at der kun oprettes nationalparker i Danmark i områder, hvor der er bred lokal opbakning til oprettelsen, og at beslutninger om oprettelse eller udvikling af nationalparker sker efter procedurer, der inddrager befolkningen.

Inddragelse af lokalbefolkningen skal sikre lokal forankring, hvilket kan bidrage til at styrke folks bevidsthed om nationalparkens værdier. Kommunernes rolle i nationalparkbestyrelserne skal ligeledes sikre lokal forankring. Endelig er lokalbefolkningens og ikke mindst lodsejernes medejerskab en vigtig forudsætning for at få velfungerende nationalparker, hvorfor forslaget indeholder vidtgående krav om borgerinddragelse i alle faser ved både oprettelse og udvikling af en nationalpark.

Til § 2

Bestemmelsen giver miljøministeren hjemmel til at oprette nationalparker. Oprettelse af en nationalpark sker ved, at ministeren udsteder regler for den enkelte nationalpark, jf. den foreslåede bestemmelse i § 3, efter den procedure, der fremgår af lovforslagets kapitel 2.

Bestemmelsen opregner de særlige kvaliteter, som et område skal indeholde, for at det kan udpeges som nationalpark. De beskrevne værdier og udviklingsmuligheder skal ses som en spejling af lovens formål og dermed nationalparkområdet muligheder for at opfylde formålet.